

חטא דור המבול - חמס עם "הכשר"

רחמים, אך דין של כליה הוא חוץ לדין, כשם שהם לא עשו ביניהם דין אלא גזלו וחמסו, כך אני לא אעשה כפי מידת הדיון (מהרז"ו שם).

כללם של דברים, אם כי הקב"ה נושא עון ועובר על פשע, ומדוע להאריך אף אפילו לעוברי רצון, הרי זה רק לאותם שנשכחו הכורכים את הרשעות במעטה ומסווה של "הכשר" והיתרים, שאין כל מקום לחוס עליהם וימותו ולא בחכמה – לא בחכמת התורה, וההנהגה עצמה היא ללא רחם, השיית יצילנו מהם והמונס.

וזה שהוכיח הנביא (ירמיה ב, לה) את ישראל בשם השיית: הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי, ופירש הרד"ק ז"ל:

"חבורה של חמסנים שעושים מעשיהם השפלים, בדקדוק של "הלכה", תוך כדי הקפדה שלא לעבור את שורת הדין "עד מקום שאינו יכול להוציא ממנו בדיון"

"ובזה ענין כפול, כמה שאמר החכם כפירת חנון שתי ערות, ובה אני נשפט אותך ומענישך בזה על אמורך לא חטאתי", וכל שכן אלו המתחבאים כאילו לנוכח דעת של מעלה, בכך שמסתתרים בתחבולות רשע, לעשות כל דבר רע, במסגרת של דין והלכה, עד שהחמס עצמו זוקף עצמו לקרוא תגר על מעשיהם הרעים ודרכיהם המקולקלים.

עיקר העבירה – ובמשפטיך חטאו הם

בא וראה מה שכתב הרמב"ם רבי יצחק יעקב מביאלא ז"ל בספרו "דברי בינה" (פרשת שלח ד"ה ולא תתורו אחרי לבבכם) ברמז הכתוב: (ובמשפטיך חטאו הם) (נחמיה ט, כט). "היינו דבמשפטיך עצמם חטאו, שמצאו דרך היתר בתורה לעבור העבירה, כי זה עיקר העבירה מה שמצאנו דרך היתר מהתורה, לעשות העבירה, ועל זה קשה לשוב בתשובה, לפי שיצרו מעטה אותו שלא חטא כלל בזה".

וכך מפרש הוא בדבריהם ז"ל (אבות ג, ט) כל שירתא חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת, ותמוה שקטו בלשונם יראת חטאו ולא יראת השיית, אלא הכוונה היא "שירתא חטא מורה שירא מהחטא, היינו שהחטא עצמו מייארתו, וזה הוא גדול מאוד, שבוה הוא ירא לחטאו, ואינו ממציא לו דרך היתר בהתורה ח"ו, וזה צריך להיות יראת חטאו קודמת לחכמתו".

כלומר, לא די ביראת שמים שלא לחטאו, אלא שומה על האדם להתירא מהחטא עצמו, כי רק אם יכיר בחומרת החטא הגורם לכל הקלקולים למעלה ולמטה כאחד, יוכל להיגלגל מעשיית העבירה והחטא, מאחר שלא יחפש למצוא פתח דחוק של היתר וכדומה, מתוך יראה שלא יילכד ברשת החטא גופו חלילה.

ובזה פירש את הכתוב: ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם (במדבר טו, לט) בהקדם דברי הרמב"ם לוי"ו מברדיטשוב ז"ל (פרשת שלח) שפירש ויתורו – מלשון תורה, ועל פי זה מפרש גם פסוק זה: ולא תתורו "היינו שלא תלמדו דרכי היתרים – אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם – ותצרו למצוא היתר בהתורה, בכדי לעשות תאות לבבכם, שלכן (המשך בעמ' 11)

ודאגה להכשירה במסגרת החוק והמשפט, כאילו הותרה הרצועה, והכל נעשה על פי דין כביכול, באינטלא של "הכשר", ועל כך יצא הקצף, בגלל הסכנה הנוראה הטמונה בדרך לא דרך זו, שיש בה משום עיוות הדין, על ידי טיפוח השחיתות בתור הנהגה רצויה התואמת חלילה את דרכה של תורה.

גזל המוני – פחות משוה פרוטה

תיאור מפורט על גזל בביבור, באמתלא של "כשרות" ובאופן של "היתר", מופיע בחז"ל (בר"ר לא, ה): חמס אינו שוה פרוטה, וגזל ששוה פרוטה, וכך הוא אנשי המבול עושים, היה אחד מהם מוציא קופתו מלאה תרומות, והיה זה בא ונטול פחות משוה פרוטה, וזה בא ונטול פחות משוה פרוטה, עד מקום שאינו יכול להוציא ממנו בדיון. כלומר, חבורה של חמסנים שעושים מעשיהם השפלים, בדקדוק של "הלכה", תוך כדי הקפדה שלא לעבור את שורת הדין "עד מקום שאינו יכול להוציא ממנו בדיון". ברם, כאשר מלאה הארץ חמס, הרי אין כל תקנה לעולם: קץ כל בשר בא לפני – ההנהגה היא על: לפני, שהרי בדיני בני אדם נראים שודדים אלו כאנשים הגונים, שלא תוכל למצוא רבב של גוילה בכר סיהם... ויתכן אולי שיש כאלה שעוד רוח שיש להם כבוד, ומכנים אותם בתור "נאמי נאמי" ו"אנשי יושר", אבל הבוחר לבבות רואה את הצביעות הזאת, ונוכח השחיתות

"שיאה של ההשחיתה שהכריעה את הכף לחובתה, עד שלא היתה אפשרות אחרת אלא למחות מן העולם, היה לא רק בעצם הגזל והחמס, אלא ביצירת שיטה שלמה "שהצדיקה" את ההנהגה המושחתת

הזעקת לשמים, אם כי מעטפת היא באר צטלא של "צדקות", נגזר דינם כלליה: הגיע זמנם להיכנף וכו' הגיע קטיגוריה שלון לפני, כל כך למה: כי מלאה הארץ חמס מפניהם (שם).

יתר על כן, התגובה של שופט כל הארץ שחונתמו אמת ומשפטו צדק ויושר היא: אמר להם הקב"ה, אתם עשיתם שלא כשורה, אף אני אעשה עמכם שלא כשורה, וזהו חטא דכתיב: הלא נסע יתרום, במ, ימותו ולא בחכמה (אויב ד, כא) – בלא חכמת התורה (דרך התורה להיות הכל בשיעור ומדה, אך עמכם יתנהג בלא שיעור ומדה רק בכליון חרוץ, פירוש מהרז"ו), מבוקר לערב ויכתו, מבלי משים לנצח יאבדו (שם, כ).

מדה כנגד מדה, בשעה שאנשים פוחזים ורויקים, עוסקים בגזל ובחמס, ומנצלים לצורך מטרותם השפלה והבוזיה את תורת השיית התמימה והישרה, כאילו הנהגתם היא כשורה, כאן אין כל מקום לרחמים, ועל כך: ימותו – בלא חכמת התורה, וכבר כל דין הנעשה עמהם הוא שלא כשורה, והוא שאמר הכתוב: לא ידון רוחי באדם וגו' (בראשית ו, ג) ופירשו ז"ל (בר"ר כו, ו) הן לא עשו מדת הדין למטה, אף אני איני עושה מדת הדין למעלה. "דורש ילא ידון רוחי", שבאמת תיבת "רוחי" הוא רחמים, וכל דינים שזן העולם הוא ברח"מ בלא כלליה, שזן מקצתם והינתן מקצתם, אך כאן לא ידון ברחמים, אלא דין גמור של כליה, והעולם נבלה על דין של

"נמרוד לא אבה לשפוך דם 'בחנם' כפרא אדם ורצוח. אלא ביסס את הרצח על יסוד חוק ומשפט"

העולם – קץ כל בשר בא לפני, והנני משחיתים את הארץ, באמצעות מבול שהרס תבל ומלואה, היה לא רק בעצם הגזל והחמס בלבד, אלא ביצירת שיטה שלמה "שהצדיקה" את ההנהגה המושחתת,

בגזל נימוח מן העולם. זאת ועוד, החמס עצמו הוא שתבע את מיצוי הדין עם אותם משחיתים – מושד תים, כפי שמירשו ז"ל (שם א) את הפסוק: החמס קם למטה רשע, לא מהם ולא מהמונס ולא מהמהם (יחזקאל ו, יא) מלמד שזקף עצמו כמקל ועמד לפני הקב"ה ואמר לפני: רבוט של עולם, לא מהם ולא מהמונס ולא מהמהם (סנהדרין שם ופירשיו ז"ל: "אין תועלת לא בהם, ולא בהמונס ולא במשאם").

שיאה של ההשחיתה, שהגדישה את הסאה והכריעה את הכף לחובה, עד שלא היתה אפשרות אחרת אלא למחות מן

העולם (סנהדרין קח, א) בא וראה כמה גדול כח של חמס, שהרי דור המבול עברו על הכל, ולא נחתם עליהם גזר דינם, עד שפשטו דיהם בגזל, שטאמר: כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ (בראשית ו, יא) ועל כך באה ההכרזה מפי הקב"ה: ויאמר אלקים לחץ קץ כל בשר בא לפני (שם).

וכך גם מוצאים אנו בדבריהם ז"ל (בראשית רבה לא, ג) ולפי שהיו שטופים בגזל, שית רבה לא, ג' ולפי שהיו שטופים בגזל, נימוח מן העולם, שטאמר: ויאמר אלקים לחץ קץ כל בשר בא לפני, ולהלן (שם, ד) אלו רבים על אלו בחימוס ממון, ואלו רבים על אלו בחימוס דברים, ולפי שהיו שטופים

חדש בבני-ברק

למשקיעים שומרי תורה ומצוות

חדר למסחר בניירות ערך בסניף החדש של החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ

בבני-ברק, רח' ר' עקיבא 14 טל' 03-5798720-5

התנאים העסקיים הטובים ביותר + האפשרויות הטכנולוגיות המתקדמות והמשוכללות ביותר.

- חדר מסחר - קניה, מכירה ומתן פקודות on line בזמן אמיתי בעת המסחר בבורסה לני המשקיע עצמו.
- העמלות הנמוכות ביותר
- מיומנות ומקצועיות
- אפשרות לאשראי גבוה
- קרנות נאמנות ורווחיות ביותר
- ניחול התיק לפי דרישת הלקוח
- ייעוץ מקצועי מעולה
- בקרוב - אפשרות לסחר בניירות ערך ישראליים בחלל עד שעה מאוחרת בלילה.
- שמירת שבת
- היתר עיסוקא

מבצעים מיוחדים בחודש הראשון לרגל הפתיחה!

- אשראי מוחל לפותחי תיק השקעות
- קניית ני"ע בבורסה הישראלית וני"ע ישראליים בבורסת חו"ל - ללא עמלה.

* מס' התיקים לקבלת האשראי מוגבל. גובה האשראי בכל תיק, בהתאם להנחיות הבורסה (פרטים במקום).

מהוון, להון גדול יותר.

החברה המרכזית

החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ
חברי הבורסה לניירות ערך ת"א

המתנה החרדי

הדרך לחולל מהפכה בעולם - לא בקטרוגים ולא בזעקות-חמס

התוכחה הרצויה – בדרכו של אברהם אבינו

עיון קל בפסוקי הפרשה מותיר אותנו תמהים, התורה עצמה מעידה על נח: איש דקת תמים היה בדורותיו את האלקים התהלך נח, הקבי"ה בכבודו ובעצמו כביכול אומר לו: כי אתה ראיתי צדיק לפני בדור הזה, והנה מוצאים אנו בחי"ל סימן שאלה

שיא של חוצפה, עקשנות ללא גבול הנובעת מרשנות אימונה של דור חוטא, וכל זה כלפי מי שהוא צדיק יחידי בדור של רשעים גמורים, וכאן נוצרה התשובה על התמיהה

על צדקותו של מי שהיה יחיד בדורו, וכמו שפירש"י ז"ל "יש שדורשים אותו לנא, לפי דורו היה צדיק, ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכולם" (ומקורו סנהדרין קא, בראשית רבה ל ט). שבעים פנים לתורה, וכמה וכמה ביאר רש"י והסברים ניתנו לתמיהה זו, אך נראה שיש בגישה זו משום הוראה לדורות, כי

מאתה לזה, ותצרה למצוא היתר לזה, ועל זה כתוב: ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וגו'.

רשעותו של נמרוד – צד דעתו של בריות בפיו

דרכם הרעה של אנשי דור המבול, לא נעלמה אחרי שנמחו הם עצמם מן העולם, כי מצאה לה "ממשיך" בדמותו של נמרוד הרשע שנאמר בו: על כן ימחו כנמרוד גבור ציד לפני ה' (בראשית י ט) וכמו שפירש"י ז"ל: "צד דעתו של בריות בפיו, והטען למרוד במקום", והיינו כאמור שהסתיר בלשון חלקלקות את התעבות שכלבו, בהסוותו במעטה של שקר את רשעותו כפירתו הטורא, בהיותו מורד במלכות שמים.

וכן מביא מו"ר שר התורה מאזכורו זי"ע בספרו "באר משה" (פרשת נח עמי רצ"ז) את דבריהם ז"ל (ענין רבן ג' א) אמרפל – נמרוד שמו, ולמה נקרא שמו אמרפל, שאמר והפיל את אברהם אבינו תוך כבשן האש "יהודים תמהים, ראשית מה לא אמר, או לא אמר, הרי אשמו הוא שהפיל ולא שאמר, ועוד, הרי זה נמרוד שנרשע שם על כך שהמיר את כל העולם כולו, מתאים לו יותר בראש כן ליל לו חייל שזדון של נמרוד היה בזה, שרצה לחפז על מעשה הרשע שעשה, ולפני שהפיל אף כי נמרוד לא אבה לשפוך דם ברח"ל כפרא אדם ורצח, אלא ביסס את חרצו על יסוד חוק ומשפט".

לאמיתו של דבר אין להתעלם ממסירות הנפש של נח, שניצל לבדו נגד כל העולם, וכמו שאמרו ז"ל (סנהדרין שם) מלמד שהיה נח הצדיק מו"ח אתם ואומר להם דברים שהם קשים כלפיהם, כלומר, הרבה להוכיחם בדברים קשים ובחומרה רבה, ואילו הם הגיבו בלעג ובכזב כפי שהוסיפו (שם) והיו מבזין אותו, ולהלן נזכרת התשובה שלהם לתוכחה, הכוללת לזלזול משועבט בבוז איום.

יתר על כן, הבה נתבונן כיצד נח בגיל של ארבע מאות ושמונים שנה עוסק מדי יום ביומו בבנין תהיב, במשך מאה ועשרים שנה (רש"י בראשית י, יד) על מנת לעורר את דורו שישבו בתשובה, ובחי"ל (תרחומא נח י) מפני תיאור מדויק על פעילות בלתי נאמית זו, תחילה נטע ארזים וכשנשאל למות על מנת להנחילה, והזהיר כי עקביה ציוה עליו לעשות תיבה, מאחר שהוא עתיד להביא מבול לעולם, ובתיבה זו יימלט נח ובינו בלבד מהמבול הנורא.

ומה היא התגובה, שחוק ולעג לאין ערוך, ושוב הוא עוסק בהשקפה של אותם ארזים – שלב נוסף בדרכי תוכחתו, נח הצדיק הופך להיות מטרה לחציהם המורעלים בליצנות, שנים נוקפות ועוברות, שערך המורעות מתקדם, והנה הגיע זמן קציעת הארזים וניסורן, ולעומת זאת הללו נותרים ברעויותם ועקשנותם.

מסכת היסורים של היחיד בדורו אינה מסתיימת: אני מנגינתם כל היום, ככל שקרב ובא מועד כליונם, כך גדילה והולכת עוונתם וחוצנותם, איש אינו מתעורר

אחר כך הפיל. ואת רשע חוקק חוק שמטרתו היתה לשפוך דם קטן של מן האמונה, אברהם אבינו ע"ה, בכדי שרציחתו לא תהיה מעשה ברברי, אלא מעגל על תשתית של חוק, ונקט אמתלא בצורה של חוק המעניש את צדיקו של עולם, בגלל היותו "מסית ומדיח ומפריע לשלום העולם, ולכן צריכים לשפוך באש, וזהו הסנה שבו, לפי שאם יופיע נמרוד כרוצח גלוי, לא ירצה איש ללכת בדרכיו, אך כשהרצחיה מתפרשת שהיא לשם מטרה נעלית, כאילו לטובת העולם, טמונה בה סכנה של חינוך לרע, והוא: שאמר והפיל, תחילה אמר "יהסביר" עצמו ורק אחר כך הפיל.

דרך זו של רשעות, מורשת דור המבול ונמרוד, היא המערכת את קיומו של עולם, בהיותה מוסדת על כזב, כדבריהם ז"ל (בראשית רבה לב, א) על הכתוב: תאבד דוברי כזב איש דמים ומרמה יתעב ה' ותהלים ה: מדבר בדור המבול – הן ודיבורו כזב (ועיי"ש שכללו גם את דאגה ואחיותו שהתירו שפיכות דמים וגילוי עריות והיינו במסגרת מוויית של היתר על פי תורה עיי"ש).

התורה היא תורת אמת, והקבי"ה חותמת, ואין כל מקום ליצור שיטה שכולה כזב ורשעות, בניצול דברי אלקים חיים לצורך השתנה במסווה של היתר על פי תורה, ועל כך ידוע הדוויים, ואין לו אלא לבקש רחמים, אתה ה' תשמרם תצרו מן הדור זה לעולם, להניצל מסילוף התהוה"ק, אלא לדבוק בה ובאמתיותה, באמונת אומן ברכמה ובצדיקיה המורים לנו אורחות חיים למעלה להשכיל.

לחזור בתשובה. תוכחה קשה ומרה, דברים קשים כלפיהם, והללו אומרים אזניהם אדברה מרבים הם להג ולא עולה על דעתם

כך שחז"ל באו ללמדנו שאין זו דרך של תוכחה, וצריכים לחפש ולבקש אולי בכל זאת קיימת דרך אחרת שממנה תצמח ברכה, ועל ידה יתעוררו רבים לשוב בתשובה, ומכוחה יתקדש שמו ית'

כי יומם המר קרב ובא, והגזירה כבר מתפקדת על דלת ביתם, אך כפתון חרש יאסם אנו, אפילו זיו כל שהוא אינם זדים מעקשנותם, ולשוא משחית נח דברים, ביום הם לו ולעולם לדבריו בצורה מבזוה שאין למעלה הימנה.

זאת ועוד, רשעים אלה מכנים אותו זקן שוטה: שהיו מבזין עליו וקרו ליה ביזא סבא, זקן מבזוה, ולא יד בכך אלא שמתוך דרכי הליצנות שלהם, הם עוד מתעטפים במבוסש של "צדקות" ואומרים לו, אם אמת הוא אפי' המבול עתיד לבוא, הרי שאין ספק כי לא לנו להתירא ממנו, משום שאותו מבול בודאי לא יפגע בנו, אלא רק בנידח אתה: הלא לא אתה מבזל את אלה בתיבה וההוא גבור (בראשית רבה ל ג).

שיא של חוצפה, עקשנות ללא גבול הנובעת מרשעות אימנה של דור חוטא, וכל זה כלפי מי שהוא צדיק יחיד בדור של רשעים גמורים. וכאן נוצרה התשובה על שקרב ובא מועד כליונם, כך גדילה והולכת לנא, שהרי כל תוכחתו היתה לריק, פער

והנה שומה עלינו להתבונן כיצד נעשה זאת, שהרי לא מצאנו אותו מוכיח בדברים קשים כלפיהם, ולא שמענו שזעק על עובדי עבודה זרה, אדרבה אפילו ערביים שנזמו לו שהן משתחווים לאבק שבגלגלה, הכניסם לתוך ביתו וסרחו ויגע לכלכל אותם בלשונות של חרד, ושהט למענם שלשה פרים ועוד.

וכך אמרו ז"ל (סוטה י ג) על הכתוב: ויקרא שם בשם ה' אל עולם (בראשית כא, ג) אל תקרי ויקרא אלא ויקרא, מלמד שהקריא אברהם שמו של הקבי"ה בפה כל עובר ושב, כיצד לאחר שאכלו ושתו עמדו לברכך, אמר להם: וכי משלי אכלתם, משל אל עולם אכלתם, הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם.

והוא מה שפירש"י ז"ל (בראשית שם) ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' וגו' יעל ידי אותו אשל נקרא שמו של הקבי"ה אלוהי לכל העולם, לאחר שאוכלים ושותים אומר להם: ברכו למי שאכלתם, משל מי שאמר והיה העולם אכלתם.

דרך הקירוב של אברהם אבינו ע"ה, היא התוכחה הרצויה והמתאימה. אברהם זקן ויושב בישיבה היה (יומא כח, ג) והנה כל ימיו פעל ועשה נפשות, בייסוד בתי אולפנא ומקומות מיוחדים להוראת האמונה, וכל שנו של הרמב"ם ז"ל (הל' ע"ז פרק א הל' ג) שהיה מהלך וקורא ומבקש העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה, עד שהגיע לארץ ה' וגו', וכיון שהיו העם מתקבצים אליו ושואלים לו על דבריו, היה מודיע לכל אחד ואחד כי דעתו על שיחיוהו לדרך האמת, עד שנתקצו אליו אלפים ורבבות והם אנשי בית אברהם, ושתל בלבם העיקר הגדול הזה.

אין תועלת בתוכחה שהיא עקרה, ואפילו מבשרת היא על פורענות, שהרי גם במצב

אברהם אבינו – האהיב את הקב"ה על כל הבריות

ואכן, קיימת דרך ישירה ומוצקת של תוכחה, והיא זו שסלל אותה אבינו עמדו של עולם אברהם אבינו ע"ה, כדבריהם ז"ל (ספרי ואתחנן) על הכתוב: ואהבת את ה' אלקיך (דברים ו, ז) – אהבתו על כל הבריות, כאברהם אבינו, ענין שנאמר: ואת הנפש אשר עשו בחרן (בראשית יב, ה) והלא אם מתכנסים כל בני העולם לבראות יתוש אחד ולהכניס בו נשמה אינו יכולים, ומה תלמוד לומר: ואת הנפש אשר עשו בחרן, אלא מלמד שהיה אברהם אבינו מניין ומכניס תחת כנפי השכינה.

לא זו בלבד שאברהם אבינו חולל מהפכה בעולם, בפרסום אמונת השי"ת, אלא שברא אותם מחדש בהכניס את הבריות תחת כנפי השכינה. והנה שומה עלינו להתבונן כיצד עשה זאת, שהרי לא מצאנו אותו מוכיח בדברים קשים כלפי

לא בקטרוגים ולא בזעקות חמס, גם אם הכונה היא טובה, הרי לא זו הדרך ואין בה שום זיק של תקוה לחולל מהפכה בעולם.

דים, ולא שמענו שזעק על עובדי עבודה זרה, אדרבה אפילו ערביים שנזמו לו שהן משתחווים לאבק שבגלגלים, הכניסם לתוך ביתו וסרחו ויגע לכלכל אותם בלשונות של חרד, ושהט למענם שלשה פרים ועוד. וכך אמרו ז"ל (סוטה י ג) על הכתוב: ויקרא שם בשם ה' אל עולם (בראשית כא, ג) אל תקרי ויקרא אלא ויקרא, מלמד שהקריא אברהם שמו של הקבי"ה בפה כל עובר ושב, כיצד לאחר שאכלו ושתו עמדו לברכך, אמר להם: וכי משלי אכלתם, משל אל עולם אכלתם, הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם.

והוא מה שפירש"י ז"ל (בראשית שם) ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' וגו' יעל ידי אותו אשל נקרא שמו של הקבי"ה אלוהי לכל העולם, לאחר שאוכלים ושותים אומר להם: ברכו למי שאכלתם, משל מי שאמר והיה העולם אכלתם.

דרך הקירוב של אברהם אבינו ע"ה, היא התוכחה הרצויה והמתאימה. אברהם זקן ויושב בישיבה היה (יומא כח, ג) והנה כל ימיו פעל ועשה נפשות, בייסוד בתי אולפנא ומקומות מיוחדים להוראת האמונה, וכל שנו של הרמב"ם ז"ל (הל' ע"ז פרק א הל' ג) שהיה מהלך וקורא ומבקש העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה, עד שהגיע לארץ ה' וגו', וכיון שהיו העם מתקבצים אליו ושואלים לו על דבריו, היה מודיע לכל אחד ואחד כי דעתו על שיחיוהו לדרך האמת, עד שנתקצו אליו אלפים ורבבות והם אנשי בית אברהם, ושתל בלבם העיקר הגדול הזה.

אין תועלת בתוכחה שהיא עקרה, ואפילו מבשרת היא על פורענות, שהרי גם במצב

של בניית תיבה במשך מאה ועשרים שנה, לא נרתעים הבריות ובליצנות אחת מבטלים הם מאה תוכחות, תוך כדי הטחת עלבונות בזה שמוכיחם, מבלי לחוש על כבודו של אותו צדיק.

לעומת זאת שרייה הברכה וההצלחה מאירה פנים לזה שעוסק בהרבת תורה ובפרסום חובת האמונה, תוך כדי קירוב בלתי גלוי של מתן אכילה ושתייה לכל עובר ושב, מבלי לבדוק במעשיו האם ראוי הוא לכך.

דרכו של אברהם היא הדרך הרצויה, וכך חייבים לעמוד באופן של תוכחה, בניצול מדת תוכחה להאריב את הקבי"ה ותורתו על הבריות, וחסדגשת חי"ל, אהבתו על כל הבריות – ללא יוצא מן הכלל לא בקטרוגים ולא בזעקות – חמס, גם אם הכונה היא טובה, הרי לא זו הדרך ואין בה שום זיק של תקוה לחולל מהפכה בעולם. בכך ענין התבדל בין שתי הדרכים, ולפיכך גם מי שהתורה מעידה עליו איש צדיק תמים היה, דורשים עליו שאילו היה בדורו של אברהם, גם נחשב לכולם, משום שעליו להסתכל בתוצאות, ובעוד שנה לא החזיר אביו להקים לגיון של אלפים ורבבות והם אנשי בית אברהם, מאחר שפעולותיו היו בחיוב וברבייה חסד, בדרכי נחת ונועם, וכך זכה להקרא שמו של הקבי"ה בכל העולם, והוא עומד האמונה ויטוד מדת החסד, וממנו תוצאות חיים של אהבת השי"ת ואמונתו עד סוף כל הדורות.

כל ימיו פעל ועשה נפשות, בייסוד בתי אולפנא ומקומות מיוחדים להוראת האמונה, וכל שנו של הרמב"ם ז"ל (הל' ע"ז פרק א הל' ג) שהיה מהלך וקורא ומבקש העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה, עד שהגיע לארץ ה' וגו', וכיון שהיו העם מתקבצים אליו ושואלים לו על דבריו, היה מודיע לכל אחד ואחד כי דעתו על שיחיוהו לדרך האמת.

בן חותמין – במדה זו של אברהם אבינו היתה חתימת הדורות, שהרי בזכות מדתו – מדת החסד נזכה לצאת מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה, כפי שהתקינו אנשי כנסת הגדולה בתפלה: ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה, ועל כך הנו מברכים: מן אברהם שכן זכות זו ודרך אמיתית שהורה לנו היא שתנו עלינו לנצח.

השבת אבידה
בכניסה לבימ"ד הגדול בק.
בעלזא ירושלים
מצאה מבי"ד זהב בשמחת תורה
האודר יפה לטל:
03-796430

המחנה החרדי